

19.06.2023

Dnro 1613/03.04.04.04.16/2022

Asia Asemakaavan hyväksymistä koskeva valitus

Valittaja [REDACTED]

Päätös, josta valitetaan

Asikkalan kunnanvaltuuston päätös 13.6.2022 § 20

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt Tallukkarinteen asemakaavan muutoksen.

Käsittely hallinto-oikeudessa

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Kunnanvaltuuston päätös on kumottava tontin 433/2, oikeastaan korttelin 433 tontin numero 2 ja tontin 432, oikeastaan korttelin 432 osalta.

Korttelin 433 tontti numero 2 on palautettava osayleiskaavan mukaisesti puistometsäksi, lähivirkistysalueeksi ja kortteli 432 on palautettava uudelleen suunniteltavaksi.

Asukkaita ei ole otettu huomioon lainkaan kaavamuutoksen käsittelyssä. Heille ei ole järjestetty keskustelutilaisuuksia tai oltu muutenkaan yhteydessä.

Viranomaisneuvottelussa 2.12.2021 esiin tulleita asioita ei ole otettu huomioon. Asikkalan kunta ei ole toteuttanut asemakaavamuutoksen kohdalla vähähiilisen rakentamisen suosimista, luonnonympäristön vaalimista, päästöjen vähentämistä ja avoimen yhteistyön toteuttamista viranomaisten ja kuntalaisten kanssa koskevia tavoitteita.

Kaavan vaikutuksia ei ole selvitetty riittävästi. Alueelta ei ole laadittu havainnekuvia, joiden avulla olisi voinut havainnoida rakennusten vaikutusta ympäristöön. Melumittauksia tai -arviointeja ei ole tehty. Korttelin 432 suunnitteluvaiheen selvitykset on tehty huolimattomasti. Asukkaille tärkeä polkuverkosto on jäämässä korttelin 432 rakentamisen alle.

Kaavamuutos on korttelin 433 tontin 2 osalta oikeusvaikutteisen osayleiskaavan 2010 vastainen. Osayleiskaavassa tontti on merkitty lähivirkistysalueeksi. Harjukokonaisuus on haluttu pitää yhtenäisenä.

MRL 54 §:n mukaiset asemakaavan sisältövaatimukset eivät toteudu. Puustovyöhykkeen vähentyminen lisää kaikenlaisia haittoja Anianharjulla. Polkuverkoston katoaminen ja uudet liikennejärjestelyt vaikuttavat alueen asukkaiden arkielämään ja liikkumiseen. Suojaviheralueita on määrätty pohjoispuolelle, mutta eteläpuoleiset suojavyöhykkeet on unohdettu. Anianharjua pitäisi suojella turhalta rakentamiselta.

Kaavaselostuksessa todetaan, että alueelle tulevien yritysten uskotaan parantavan Asikkalan palvelutarjontaa ja työllisyystilannetta ja lisäävän kunnan houkuttelevuutta asuinpaikkana. Kortteli 432 on luultavasti Vääksyn parhaimpia myyntipaikkoja 24 tien kupeessa. Palvelutarjonta ei kuitenkaan voi lisääntyä, jos koko alue myydään yhdelle jo naapuritontilla toimivalle yritykselle. Kilpailua tontista/tonteista ei siten voi syntyä. Asikkalassa on jo olemassa runsaasti tonttitarjontaa myös yrityksille.

Alueen liikennejärjestelyt ovat edelleen epäselvät. Huoltorinteen jatke siirtäisi osan alueen liikenteestä Rantakulmantien-Aniantien reiteille asukkaiden keskelle. Kaavaselostuksen mukaan rakentamisen tavan ohjaamisella pystytään tehokkaasti hillitsemään negatiivisia ympäristö- ja maisemavaikutuksia, ja nivomaan alue osaksi Vääksyn taajamarakennetta. Käytännössä kaavamääräyksiä rakentamisesta ei ole annettu ja yleismääräykset ovat ympäröiväitä.

Lausunnot ja selitykset

Kunnanhallitus on antanut lausunnon.

 on antanut selityksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Vuorovaikutus kaavoituksessa

Maankäyttö- ja rakennuslain 62 §:n 1 momentin mukaan kaavoitusmenettely tulee järjestää ja suunnittelun lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista kaavaa valmisteltaessa tiedottaa niin, että alueen maanomistajilla ja niillä, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaisilla ja yhteisöillä, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään (osallinen), on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavoituksen vaikutuksia ja lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Kaavaselostuksen mukaan kaavaluonnos on ollut nähtävillä 29.12.2021-2.2.2022 ja kaavaehdotus 30.3.-29.4.2022. Saadun selvityksen mukaan osallisilla on ollut mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun ja saada siitä tietoja siinä laajuudessa kuin maankäyttö- ja rakennuslaissa edellytetään. Vuorovaikutusmenettely ei ole ollut lainvastainen sen vuoksi, ettei keskustelutilaisuuksia ole järjestetty tai etteivät kaikki lausunnoissa, mielipiteissä ja muistutuksissa esitetyt muutosehdotukset ole johtaneet kaavan muuttamiseen. Kunnanvaltuuston päätös ei ole syntynyt valittajan esittämillä perusteilla virheellisessä järjestyksessä.

Asemakaavan sisällöllinen lainmukaisuus

Kaava-aluetta ja kaavaa koskeva selvitys

Kaava-alue sijaitsee Anianpellon pohjavesialueella Vääksyn taajamassa ja rajoittuu pohjoisessa valtatiehen 24, idässä Tallukantien risteykseen, etelässä Anianharjun virkistys- ja metsäalueeseen sekä lännessä Huoltorinteen alueeseen. Alue on pääosin rakentamatonta lähivirkistysaluetta. Alueen itäosassa sijaitsee liikerakennus sekä varastorakennuksia. Asutusta suunnittelualueella ei ole. Lähin asutus sijaitsee kaava-alueen länsipuolella Aniantien ja Huoltorinteen varrella sekä toisaalta eteläpuolella Anianharjun päällä.

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueelle korkealuokkaisia, kestävän kehityksen mukaisia palvelutoimintoja, ja näin lisätä Vääksyn vetovoimaisuutta ja palvelutarjontaa. Tarkoituksena on kaavoittaa nykyinen asemakaavassa puistoksi osoitettu alue yleiskaavan mukaiseksi liikerakentamiseen soveltuvaksi alueeksi hyvien liikenneyhteyksien läheisyyteen, ja siten eheyttää Vääksyn taajamarakennetta.

Päijät- Hämeen maakuntakaavassa 2014 alue on merkitty keskustatoimintojen alueeksi C. Lisäksi alueeseen kohdistuu merkintä kaupunkialue (ka, Asikkalan taajama-alue) ja vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue (pv, Anianpelto A). Vuonna 2010 voimaan tulleessa Vääksyn oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu osin palvelujen ja hallinnon alueeksi P ja osin lähivirkistysalueeksi VL ja yhdyskuntateknisten huollon alueeksi ET. Alue on tärkeää tai vedenhankintaan soveltuvaa pohjavesialuetta pv ja osa aluetta on vedenottamon suojavyöhykettä sv.

Alueelle on laadittu vuonna 1974 Anianharjun asemakaava (rakennuskaava), jota on osin muutettu vuosina 1980, 1996 ja 2009. Asemakaavan itäosassa on eri kaavamuutoksilla vahvistuneita liike- ja toimistorakennusten korttelialueita, länsiosassa moottoriajoneuvojen huoltoasema-alue ja muutoin puistoaluetta.

Valituksenalaisessa asemakaavassa on osoitettu kaksi liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta K-1, joille saa sijoittaa kaupallisten palvelujen rakennuksia ja kaupan myymälätiloja sekä toimisto- ja varastorakennuksia. Alueelle ei saa sijoittaa asuntoja eikä toimintoja, jotka voivat vaarantaa pohjaveden laatua tai määrää. Piha-alueet tulee pitää

huolitellussa kunnossa. K-1-tonttien rakennusoikeus on tehokkuusluvun $e=0,3$ mukaan yhteensä 11 452,5 k-m². Lisäksi alueelle on osoitettu lähivirkistysalue, joka tulee säilyttää puustoisena (VL-1), urheilu- ja virkistyspalvelujen alue (VU) ja suojaviheralue (EV). Kaava-alueen koilliskulmaan on osoitettu katualue Kuutonmutka ja osalle matkaa korttelin 432 eteläreunaan Huoltorinne. Korttelin 433 itäreunaan on osoitettu ohjeellinen ajoyhteys. Lähivirkistysalueen keskiosaan on osoitettu ulkoilureitti ja korttelin 433 eteläpuolelle kevyen liikenteen väylä. Alue on kokonaisuudessaan vedenhankinnalle tärkeää pohjavesialuetta (pv-1), jonka pohjaveden laatua eikä määrää ei saa vaarantaa. Kaavan yleismääräysten mukaan K-1-korttelissa tulee kiinnittää erityistä huomioita siihen, että rakentaminen sopii ympäristöönsä. Rakennusten massoittelem, kattomuotojen ja värityksen osalta tulee pyrkiä korkealaatuiseen ja yhtenäiseen rakennustapaan. Julkisivut ja piha-alueet on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu haittaa alueen taajamakuvalle. Materiaaleina tulee käyttää maalattua puuta, teräsverhoilua tai rapattua muurausta. Rakentamisessa pyritään yhtenäiseen ilmeeseen. Piha- ja varastointialueiden maisemakuvalliseen ja taajamakuvalle tulee kiinnittää erityistä huomiota. Rakentaminen ei saa lisätä ympäröivän alueen melua. Tonttien valtatie 24 puoleisissa osissa on kaavamerkintä Istutettava alueen osa. Kaavamääräyksen mukaan alue tulee säilyttää mahdollisimman puustoisena olemassa olevaa kasvustoa säästämällä.

Asemakaavan vaikutusten selvittäminen ja selvitysten riittävyys

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n 1 momentin mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Saman pykälän 2 momentin mukaan kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvittävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.

Kaavaselostuksesta ilmenee, että kaavan selvitysaineistoksi on laadittu muun muassa liikenneselvitys ja luontoselvitys. Kaavaselostuksessa on arvioitu kaavan vaikutuksia muun ohella ihmisten terveyteen, elinympäristöön ja viihtyvyyteen, liikenteeseen ja liikenneturvallisuuteen, luonnonympäristöön sekä maisemaan ja kulttuuriympäristöön. Kun otetaan huomioon kaava-alueen koko ja sijainti Vääksyn taajamassa valtatie 24:n välittömässä läheisyydessä, yleiskaavassa alueelle osoitetut toiminnot ja asemakaavassa osoitetun rakentamiseen määrä ja laatu, kaavaa laadittaessa on ollut käytettävissä riittävät selvitykset kaavan vaikutusten arvioimiseksi. Kaava ei ole lainvastainen sillä perusteella, ettei kaavaselostuksessa ole esitetty havainnekuvia alueen tulevasta rakentamisesta. Alueelle sijoitettavista toiminnoista ja liikenteen lisäyksestä ei saadun selvityksen perusteella ole odotettavissa sellaista melun lisääntymistä, joka ennalta arvioiden edellyttäisi melumittausten tai -selvityksen tekemistä. Selvityksiä ei ole pidettävä

riittämättömiä myöskään siitä syystä, ettei alueella olevia polkuja ole tarkemmin selvitetty.

Yleiskaavan ohjausvaikutus

Maankäyttö- ja rakennuslain 42 §:n 1 momentin mukaan yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentin mukaan asemakaavaa laadittaessa on oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaava on yleispiirteinen maankäytön suunnitelma, joka tarkentuu alueelle laadittavassa asemakaavassa. Tallukkarinteeseen asemakaavassa korttelin 433 tontti numero 2 on osoitettu osittain yleiskaavan mukaiselle virkistysalueelle. Toisaalta lähivirkistysaluetta on myös laajennettu korttelien 432 ja 433 välisellä alueella valtatie 24 läheisyyteen asti. Kun otetaan huomioon tarkentuvan suunnittelun periaate, osayleiskaava on ollut maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla ohjeena asemakaavaa laadittaessa.

Luonnonympäristöön, virkistysalueisiin, maisemaan ja liikenteeseen liittyvät sisältövaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Saman pykälän 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Kaava-alueelta vuonna 2021 laaditun luontoselvityksen mukaan alueelta ei löydetty huomionarvoisia luontotyyppisiä tai uhanalaisten, tai muuten huomionarvoisten kasvilajien esiintymiä. Havaitut luontotyypit ja lajisto ovat vastaaville alueiden tyypillisiä, eikä alue ole selvityksen perusteella luontoarvoiltaan erityisen merkittävä. Alueen pohjoisosasta Lahdentien alikulun kohdalta havaittiin liito-oravalle soveltuvia kolopuita. Havaintoja liito-oravasta ei tehty eikä alue sovellu nykytilassaan liito-oravan elinympäristöksi. Havaitut kolopuut suositellaan luontoselvityksessä jätettäväksi metsänhoidollisten toimien ulkopuolelle.

Luontoselvityksen perusteella on arvioitavissa, että kaavalla ei ole merkittävää vaikutusta alueen luonnonympäristöön. Kaavan mukainen rakentaminen vähentää tällä hetkellä käytettävissä olevia virkistysalueita, mutta alueelle jää kuitenkin edelleen riittävästi virkistysaluetta ulkoilureitteineen sekä kevyen liikenteen väylä korttelin 433 eteläpuolelle.

Kaavan vaikutuksia maisemaan on arvioitu kaavaselostuksessa. Sen mukaan kaavan mukainen rakentaminen vaikuttaa erityisesti Lahdentieltä avautuvaan maisemakuvaan. Rinteen ylempään osaan jää sulkeutunut, rakentamattomaksi tarkoitettu lähivirkistysalue, joka turvaa maisemallisesti sietokyvyltään herkempien rinteen yläosien säilymisen metsäisinä. Kaavan yleismääräyksissä on annettu määräykset rakentamisen sovittamisesta ympäristöönsä ja korkealaatuisesta ja yhtenäisestä rakennustavasta samoin kuin siitä, että piha- ja varastointialueiden maisemakuvalliseen ja taajamakuvalaiseen ulkonäköön tulee kiinnittää erityistä huomiota. Kaavassa on kaavamääräyksiin otettu riittävästi huomioon alueen maisema-arvot ja taajamakuvan säilyminen. Rakentamisen soveltumista maisemaan arvioidaan vielä yksityiskohtaisemmin rakentamisen lupamenettelyjen yhteydessä.

Asemakaavan mukainen rakentaminen lisää jonkin verran liikennettä kaava-alueen pohjoisosassa. Kortteliin 433 liikenne ohjautuu kuitenkin suoraan valtatieltä 24 ja kortteliin 432 osin valtatieltä 24 ja osin kadun Huoltorinne uudelta jatkeelta. Huoltorinteelta liikenne ohjautuu Aniantien kautta Rantakulmantielle. Liikenne kaava-alueelle on siten järjestettävissä niin, ettei siitä aiheudu alueen asukkaille kohtuutonta haittaa. Ainoastaan osa alueen liikenteestä ohjautuu Rantakulmantien-Aniantien reiteille.

Kaava täyttää edellä mainituin perustein maankäyttö- ja rakennuslaissa asemakaavalle asetetut sisältövaatimukset. Asemakaavalla ei aiheuteta kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen.

Yhteenveto

Kunnalla on itsehallintonsa puitteissa oikeus päättää, millainen kaava alueelle laaditaan. Valtuuston hyväksymää lainmukaista kaavaa ei voida kumota sillä perusteella, että valittajan käsityksen mukaan alueelle olisi tarkoituksenmukaisempaa laatia toisenlainen kaava. Asikkalan kunnan hyväksymät kunnan toimintaan liittyvät yleiset periaatteet ja tavoitteet eivät ole oikeudellisesti sitovia eivätkä suoraan sovellettavia asemakaavan lainmukaisuutta arvioitaessa. Kaava ei ole lainvastainen yksinomaan siitä syystä, ettei mahdollisesti kaikkea viranomaisneuvottelussa esiin nostettua ole otettu kaavaratkaisussa huomioon. Päätöksen lainmukaisuuteen ei vaikuta myöskään se, kenelle kaavan mukaisia tontteja myöhemmin myydään. Valtuuston päätös ei ole valituksessa mainituilla perusteilla lainvastainen eikä sitä ole syytä kumota.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
 Maankäyttö- ja rakennuslaki 65 §
 Maankäyttö- ja rakennusasetus 1 § 1 mom, 27 § 1-3 mom ja 30 § 1-2 mom

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu julkipanon jälkeen päätöksen ensimmäiseltä sivulta ilmenevänä antopäivänä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla kunnallisvalituksin korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkipanon jälkeen).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Virpi Juujärvi

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Virpi Juujärvi ja Maria Jokinen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

Jäljennös

✓ Asikkalan kunnanhallitus
 Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tiedoksi

Ympäristöministeriö, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu

270 euroa, laskutetaan myöhemmin

vij

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>